

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชา ความเข้าใจในศิลปะ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาคำถามขั้นต้นต่อไปนี้

การศึกษาข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และวารสารต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชา ความเข้าใจในศิลปะ (art appreciation) และโคลัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ และสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ อาจารย์ผู้สอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ และ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่เรียนวิชาความเข้าใจในศิลปะ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรจริงทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1. อาจารย์ผู้สอนวิชา ความเข้าใจในศิลปะ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ จำนวน 20 คน
2. นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชา ความเข้าใจในศิลปะ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ จำนวน 472 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชา ความเข้าใจในศิลปะชั้นเอง จากข้อมูลที่ไต่ศึกษาเก็บรวบรวมมา

2. ตรวจสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย โดยตรวจแก้ไข วิจาร์ณ และเสนอแนะให้ความถูกต้องของช้คเจนของภาษา การใช้ถ้อยคำและคำถามครอบคลุมเนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ช่วยพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยใช้เกณฑ์พิจารณา 3 ใน 5 ท่าน รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

1. รศ.วิรัตน์ พิษณุไพบูลย์ รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาศิลปศึกษา (อดีตคณบดีและหัวหน้าภาควิชาศิลปศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผศ.สมพร รอกบุญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะวิชาจิตรกรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. คร.อำไพ ทิรมสาร อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. คร.สุชาติ สุทธิ นักวิชาการประจำหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู
5. อาจารย์ ผดุง พรหมมูล หัวหน้าคณะมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ (สวนกุหลาบ)

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว คามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (try out) กับ อาจารย์ผู้สอนวิชา ความเข้าใจในศิลปะจำนวน 5 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนวิชา ความเข้าใจในศิลปะ จำนวน 25 คน ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา (อยุธยา)

5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว มาปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้มีข้อความและภาษาที่รัดกุมชัดเจนและเข้าใจง่าย สร้างเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มประชากรที่จะทำการศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (check list) แบบสอบถามของอาจารย์มีจำนวน 8 ข้อ และของนักศึกษามีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นในลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชา ความเข้าใจในศิลปะในมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (rating scale) ซึ่งเรียงตามลำดับดังนี้ คือ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนวิชา ความเข้าใจในศิลปะ มีจำนวน 12 ข้อ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวผู้เรียนวิชา ความเข้าใจในศิลปะ มีจำนวน 5 ข้อ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เอกสารตำราประกอบการเรียนการสอน มีจำนวน 3 ข้อ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและหลักสูตร มีจำนวน 16 ข้อ

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีสอนและการจัดกิจกรรม มีจำนวน 12 ข้อ

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อการสอน มีจำนวน 5 ข้อ

7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดผล และการประเมินผล

มีจำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาความเข้าใจในศิลปะ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (open ended) มีจำนวน 4 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังอธิการ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

2. ผู้วิจัยไปส่งแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จาก จำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 492 ฉบับ ได้รับคืน 465 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.51 ประกอบ
 กว

2.1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ จำนวน 20 ฉบับ ได้รับคืน 20 ฉบับ
 คิดเป็นร้อยละ 100

2.2 แบบสอบถาม สำหรับนักศึกษา จำนวน 472 ฉบับ ได้รับคืน 445 ฉบับ
 คิดเป็นร้อยละ 94.27

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับคืนมาทำการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSSX ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การร้อยละแล้วนำมาเสนอในรูปตารางและการบรรยาย

$$\text{การร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชา ความเข้าใจในศิลปะ โดยให้คะแนนความคิดเห็นแต่ละรายการ แล้ววิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

การกำหนดค่าคะแนนของค่าตอบแบบประมาณค่า โดยกำหนดค่าระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเป็น	5
เห็นด้วย	ให้คะแนนเป็น	4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเป็น	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนเป็น	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเป็น	1

นำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายโดยถือเกณฑ์ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	เห็นควยอย่างยิ่ง
3.50 - 4.49	หมายถึง	เห็นควย
2.50 - 3.49	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
1.50 - 2.49	หมายถึง	ไม่เห็นควย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง

หาค่ามัธยิมเลขคณิต (arithmetic mean) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร } 2525 : 145)$$

$$\bar{X} = \text{ค่ามัธยิมเลขคณิต}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของความถี่คูณกับคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดแต่ละกลุ่ม}$$

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) จากสูตร

$$S.D. = \frac{\sum fx^2}{N} = \left(\frac{\sum fx}{N} \right)^2 (\text{ประกอบ กรรณสูตร } 2525 : 145)$$

$$S.D. = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$N = \text{จำนวนตัวอย่างประชากร}$$

$$\sum fx = \text{ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่}$$

$$\sum fx^2 = \text{ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนยกกำลังสองกับความถี่}$$

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
วิชา ความเข้าใจในศิลปะ โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(N_1 - 1) s_1^2 + (N_2 - 1) s_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}}$$

และ

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

t = ค่าที่ใช้พิจารณา

\bar{X}_1, \bar{X}_2 = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 ตามลำดับ

s_1^2, s_2^2 = ค่าคะแนนความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2

N_1, N_2 = จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. เสนอข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชา ความเข้าใจในศิลปะในรูปแบบความเรียง